

NA POČETKU BEHU SNOVI

Pre tačno dvadeset godina pisala sam svoj diplomski rad koji sam naredne godine odbranila s najvišom ocenom.

Naslov rada glasio je *Onirička dimenzija u romanima Olge Tokarčuk*. Uložila sam ogroman trud da ubedim svoju mentorku da prihvati ideju da pišem rad o mladoj poljskoj književnici, skoro nepoznatoj u Italiji, budući da je do tada imala objavljena samo četiri romana (a samo jedan je bio preveden na italijanski i ne naročito zapažen).

„Pristajem samo ukoliko pronađete zanimljivu temu kojom ćete me ubediti“, rekla je moja mentorka.

Zahvaljujući tome otišla sam u Varšavu na četvoromesečnu stipendiju sa samo jednim uverenjem – da je ova mlada poljska književnica veoma talentovana i da sam sigurna da ću pronaći ono što je potrebno da ubedim svoju mentorku. I tako je i bilo.

Konkretno, jedna rečenica u romanu *Dnevna kuća, noćna kuća* osvetlila mi je put koji treba da sledim: „Ako to redovno radiš, ako svakog jutra pažljivo čitaš na desetine ili čak stotine tuđih snova, lako ćeš primetiti da među njima uvek postoji neka sličnost.“

I tako sam i uradila. Analizirala sam, sistematično i pedantno, snove protagonista četiri romana koja su do tada bila objavljena (2001).

Rezultati su bili su bolji nego što sam očekivala. Sve oniričke slike prisutne u njena prva četiri romana, od prve do poslednje, poslužile su da istaknem prisustvo povezujućih elemenata koji mogu pripadati prirodnom okruženju (voda, mesec, žito) ili apstraktnom svetu boja i geometrije (prozirnost, piramide, granitne figure); ali još češće sam ukazivala na veću predispoziciju žena da sanjaju, kao što je to i Tokarčukova tvrdila još od svojih prvih intervjua.

S ovim zapažanjima čini se da koncepcija snova kao trenutka odmora nestaje. Ponekad se stiče utisak da je mentalna aktivnost protagonista tokom noći frenetičnija od one dnevne.

Primetna je konstantna međuzavisnost između dve dimenzije – one realne i one oniričke u okviru koje književnica poseže za vizijama, sanjarenjima i stanjima transa.

Kao što sam spomenula, taj rad, nastao pre dvadeset godina, bio je zasnovan na samo prva četiri tada dostupna romana Olge Tokarčuk. Danas bi bilo veoma zanimljivo detaljno

---

¹ Prevodi s poljskog, ruskog, engleskog i francuskog na italijanski. Specijalizovala se za prevođenje beletristike s ruskog i poljskog na italijanski, a među poljskim autorima koje je prevodila su, osim Olge Tokarčuk, i Katažina Grohola, Hana Kovalevska, Adam Mihnik i Mariuš Vilc. (*Prim. prev.*)

proširiti analizu na romane i kratke priče, objavljene u međuvremenu. Sigurna sam da bi se pojavili novi elementi „međuzavisnosti“, ovog puta zreliji i aktuelniji.

*(S italijanskog prevela **Jelena H. Jovanović**)*